

Lliberals de per riure

Un any y mitj enrera, quant en Canalejas arribá al poder en virtut de la maquiavélica conspiració contra en Moret, els republicans siguerem bastant indulgents amb el nou ministeri y fins a cert punt perdonarem el seu pecat d'haver arribat al poder per medis gens airosos, am l'esperansa de que tal volta en Canalejas impulsaria la política espanyola per camins francament democràtics. Sabiem que'n Moret tenia una voluntat débil, poch apropiada pera portar a cap les grans reformes que a Espanya son indispensables y olvidant la volubilitat d'en Canalejas, creyem haber trobat l'home que afirmés vigorosament am fets el sentiment lliberal del nostre poble; en Canalejas tenia una historia que permetia que hi posessim esperances y el creyem valent per fer quelcom d'important. Y han anat passant els dies y els mesos y hem vist am pena com ens habiem equivocacat de mitj a mitj.

No sé si la fatalitat ha perseguit a n'en Canalejas, posantlo a proba en circumstancies decisives; lo cert es que no sols no ha realisat la seva obra democrática, transformadora, sinó que ha donat probes de no saberse sortir dels procediments estrets dels seus antecessors; ha anat seguint rutinariament el camí d'en Maura, sense que per la seva part se vejés una franca voluntat de cambiar radicalment la política nacional.

El seu programa era extens, bonich; ha comensat a desenvoluparlo y ho ha fet en forma qu'ha disgustat a tothom. Si sincerament volia fer obra lliberal no podia esperar l'aplauso de les dretes, rutinaries y egoistes; però podia aspirar a la aprobació, a la col·laboració de totes les esquerres, inclús les antidinàstiques. No es pot negar que ha treballat, que ha donat probes de no ésser inactiu; apart dels discursos que diariament fa als periodistes, ha realisat una obra en el Parlament que requereix una voluntat perseverant. Però la seva obra no es la que podia es-

perarse de un demòcrata; ha sigut una obra incolora, insustancial; apenes si val la pena de parlarne seriament.

El problema clerical l'escomet amb una lley com la del candau, quina tendencia fa suposar lo que será la d'Associacions. La llei del servei militar obligatori es també una mixtificació democrática, y la de substitució dels consums tampoch ha resultat d'importancia práctica. Y aixó constitueix casi tot el seu *haber*.

De manera que en Canalejas no ha realisat amb un any y mitj cap obra important que fassi ressaltar els seus sentiments democràtics y en cambi ha comés errades d'importancia.

¿A qué obeeixen les seves equivocacions?

En Melquiades Alvarez deia en un gran discurs, que en Canalejas sent molt poc la dignitat del governant y que té un gran *amor* al poder, lo que fa que passi per grans humiliacions avants que anarsen de la poltrona presidencial. Jo m'inclino a creure aixó avants que pensar que trepitja per gust la seva historia política. Y quant l'Alvarez feia tals afirmacions encara no s'havia fusellat al fogoner del «Numancia»; però eran ja tantes les claudicacions d'en Canalejas que inspiraba desconfiansa general.

L'aversió a n'en Canalejas augmenta de dia en dia; avuy ja ningú creu en la democratisació d'Espanya per obra d'ell. Y si en Canalejas no ho fa tampoch hi ha cap altre polític monarquic que tingui condicions per ferho. De modo que sense un cambi de regim s'interromp de fet el curs de l'istoria del nostre poble.

Quant en totes les nacions civilisades se realisan reformes polítiques y socials de trascendental importancia, es una vergonya el nostre estancament; la nostra dignitat queda humiliada devant del mon y aixó no devem consentirho.

Jo entenc que la nostra actitud deu

ésser de franca hostilitat als governants del regim; devem procurar impedir la seva vida pera impedir les desastroses conseqüències de la seva actuació.

Ha arribat el moment de declarar solemniament la incompatibilitat de les nostres conviccions democràtiques amb el regim vigent. Sols devem esperar pera fer via avant, un cambi complert de les institucions polítiques del nostre poble, y ens ofereix una garantia de lograrho la Conjunció republicana-socialista de la qual nostre partit ne forma part. Aquesta forsa democrática compleix noblement son dever de provocar el desvetllament de les energies nacionals de un a l'altre cap d'Espanya, y se veuen palpablement els efectes segurs de la seva propaganda, ja que arreu surgeix potentissim l'entusiasme popular envers els ideals republicans.

Entre les negres del present veyem una llum de salvació; abandonem el fatalisme pesimista y unim el nostre esforç honrat y sincer, als que treballen per la salut de la patria y per el triomf de la llibertat.

JOSEP COLL.

Arrencada de un gran prestigi

Tots quants hagin llegit «El Poble Catalá» del 18 del corrent, poden haver apreciat les opinions que respecte den Pius Baroja formula en Marcel Domingo en lo seu article *César ó Res*. L'estudi polític que de la retirada den Pius Baroja fa l'incansable periodista, está magistralment escrit. No te res de mortificant pera el gran lluitador republicá, malgrat el seu pesimisme y la fúnebre deserció del republicanisme espanyol y del partit radical. Que sigui un desenganyat d'aquest, els seus motius tindrà, pero del altre, no hi veiem la punta. A nostre entendre, aital resolució es un error o una excusa. Hi ha coses que no s'expliquen, y aquesta, la arrencada, es una d'elles.

Pius Baroja ha sigut un gran propa-

gandista de la revolució y de la república. Un pensador com ell, de reconegut prestigi, que ha fet manifestacions de sentir bategar en lo seu cor l' amor a l'ideal nostre, la seva repentina fugida de les nostres files prova, d'una manera evident, que's un desenganyat perque sí, que la seva convicció está mancada d'aquella voluntat ferma y serena que a n'els homes grans enlaira y dignifica, que si ahir la doná com ofrena al poble estimulando a la lluita, avui ha pecat d'inconscient y débil abandonantla.

La celebritat den Pius Baroja es coneguda per tot Espanya. Les seves doctrines, rebudes pel poble com un bál-sam a lo que'l tortura, l'hi aixecaren un altar en el santuari de la consciencia ciutadana. Ell la desprecia, y aquí está 'l seu error, imperdonable pels que de bona fe'l seguien y admiraven.

La resolució den Pius Baroja tal volta tingui origen en la gran confiança posada a un cert capdill que'ls mateixos republicans, radicals y no radicals, consideren com un destorb pera la revolució y la república. Si aquet es el criteri callat del gran home, res més natural y lógic que exposarlo al poble y excitarlo a que en el altar de la república se treguin d'una vegada els ídols falsos que la prostitueixen y l'intrigan.

Pius Baroja ha dit veritats que tots sabem. Les que'l poble ignora, aquestes se les calla, tal vegada per no sacrificar compromisos y amistats am les quals res tenen que veurer ni 'l país ni la república. Perfectament.

Pius Baroja sab de sobres que'l dia que 'l poble espanyol tingui quefes que no l'enganyin, que no temin la presó ni el desterro, que exposin com ell la vida (ens referim a molts que ho diuen y no ho fan. ¿Exemple? lo que succeí quan els fets de Juliol a Barcelona), que no l'hi fassin traició, anirá decidit a la lluita y donará resignat y heróic la seva sang per la llibertat y la República. El poble, que consti, no es covart. Covarts son els que temen les conseqüencies, els que l' entusiasmen, que'l comprometen, que l'exalten, que'l porten al carrer o a la barricada y després el deixen abandonat en el combat y en el sacrifici.

Alabem la propaganda, perqué la considerem necessaria y profitosa; hermosa, si es verdadera; digna, si es de bona fe;

humana, si se dirigeix a la redempció del poble; santa, si la seva tendencia obeix a salvar a Espanya, avui rutinaria, esclavitsada y pobre.

Més que homes d'idea (aquesta cada ciutadà se la du á dintre) lo que'ns fa falta son homes d'acció, que sápiguen dirigir al poble y que 'l portin a la victòria en vers de durlo a la decepció y a la derrota, com desgraciadament succeiria si cregués a certs elements dels que en la propaganda l'exalten y atizan y després, quan l' hora suprema arriba, s'amaguen, fujen, fingeixen estar malalts o altres embusteries.

Tots nosaltres sabem que entre un republicà de cor y un d'ofici hi ha notable diferencia, que l'elecció no es duptosa. Y a Espanya, d'aquets últims, n'hi ha un gros número, siguent, com es de raó, els que més perjudiquen a n'els bons. ¿Ahont ens porta axó? A n'el recel, a n'el dupte, a n'el desengany; pero jamai a la covardia de que fa esment en Pius Baroja.

Ignorem si aquet senyor, que s'ha retirat de les files republicanes (ell sabrà perqué) está desenganyat dels republicans que no volen la república, ó si es un desenganyat de sí mateix. Dels que no volen la república, fa molt be de separar-se, però dels que la volem, que som els més, axó no sols es una greu falta, si no que també es una solemne covardia. Covardia, excusa ó lo que sigui, nosaltres sentim moltíssim la fugida, la sentim per ell, per les seves primeres arrogancies, per la veneració que'l poble l'hi tenia, pel seu prestigi, pel dany que indirectament pot fer a n' els republicans y a la República, precisament ara que en tots els cors espanyols venia a esser com un prodigiós lenitiu y una consoladora esperansa.

ACOR.

De Sant Hilari Sacalm

Dintre poch se repartirà entre'ls subscriptors de nostre setmanari *L'Estimada* un volum de la monografia del nostre poble, obra del intel·ligent historiador català en F. Carreras Candi y, segons indicis, será un estudi ben acabat dels fets antichs de nostra comarca.

Desde aquestes columnes felicitem per endavant a tots els que han pres part y

han treballat per portar a terme tan gran millora, y si no fos un poble tant mancat d'esperit crec qu' es faria quelcom per felicitar a tots els que han treballat per dit objecte, aportant datos arreconats y sapiguts, y en primer lloch el sabi historiador català ánima de l' empresa.

—El nostre poble ja fa dies que es atapat de forasters, uns pera aliviar o curar llurs mals y altres que venen a cercar la agradable fresca que estem disfrutant, cada any es més gran el nombre dels que 'ns visiten, no sols de Catalunya si que també del reste d'Espanya y fins hi han bastants estrangers; tan uns com altres encantats de les bel·leses que enclouen aquestes grandioses montanyes plenes d'arbres corpulents, deleitantse en les frésques y saludables fonts que brollen de dins les rocas, rotllades de flors boscanes.

Seria llarch l'enumerar les moltes diversions que s'organissan en obsequi als forasters, doncs tot l'estiu hi tenim un terceto dirigit per l'eminet violinista en Josep Munner, qui cada tarde y nit deixen sentir ses armonioses notes en el espaiós local del Tivoli, ademés dels lluits balls de societat que se celebren cada dimars, dijous y diumenge, resultant un hermós aplec de gentils doncelles ricament vestides, fent hermosa copla amb els simpáticos senyorets que al veurer tanta finesa 's extasiem contemplantla.

Putxinel·lis, jochs de mans y funcions de teatre son la característica del Café de l' Unió, resultant uns verdaders plens a vessar totes les funcions que s'hi celebren.

Ja veuen donchs si aixó es viure en un recó de Guillerias y sense contarhi les sardanes que les aixerides coples d'Arbucias, tocan tres dias a la setmana a les plasses del poble.

Are tenim la festa major el dia 29 y ja no 's parla de res més y el jovent va treballant perque resulti lluida, no reparant en fer esforços per que siga digne dels seus organiadors, a qual fi han llogat un embellat de lo millor que's passeja per les plasses y una orquesta de primera, poden assegurar desde are un bullici de fadrins y fadrines de tots els pobles del voltant.

El Corresponsal.

La torrentera fonda (*)

Oh! la llarga torrentera
la que te l' amor dels pins,
la que serveix de drassera
per ficarse bosc endins,

La que guarda 'l vell tresor
d' una vida perfumada;
la que te la cansó d' or
d' aquella font tan gelada;

La de margens vellutats
plens d' avelles brunçidores;
la que sap tots els pecats
dels pastors y les pastores;

La dels cirerers guarnits
am perruques empolvades;
la dels pollancre ardots,
alts com torres encantades;

La que reb els cants primers
dels russinyols que flautejen,
la que te per incensers
ginesteres que flamejen;

La que te vinyes y blats,
crits d' amors y batecs d' ala,
frissaments assoleiats
com un cantic de cigala;

La que diu la simfonia
del color y del perfúm...
Oh! la màgica alegria
d' una vida tota llum!

JOSEP M. GUASCH.

La costa brava Catalana

EXCURSIÓ AL CAP DE CREUS

Era de bella nit quant donavem comiat per unes quantes hores a la riallera Port de la Selva. La vila encar servava quiscuna reminiscència de sa testa major, finida el día abans de la nostra sortida, car en l'ambient hi surava quelcom que ho denotava ben clarament i a més ressonaven en l'espai apacible les notes estridentes d'un mambri; la nota discordant en una nit supervament tranquila.

Del campanar de la vila qui'ns mostrava sa hermosa silueta, ressonaven deu hores entant que'l llgut l'Enriqueta tombava la Lloya amb l'ajuda dels nostres braços que s'aferraven amb

coratje empunyant els remes, car feia una calma magnífica, ni una lleu bufada d'oreig torbava la quietut d'aquelles aigües clares i transparents, il·luminades magestuosament pels tons argentats de la lluna que brillava amb tota sa magnificència, no podent a causa d'aixó, «fer vela», sentint n'obstant la bellesa que admiravem, l'haber de valdre'ns de la nostra força pera arribar al lloc de posada.

Poc poquet, com qui no hi toca feiem via, ala... ala... deixant enrera una munió de roques gegantines, que pocs moments abans se'ns feien interminables i conseguit-ne d'altres qui com les primeres se'ns presentaven amb llur esguart impassible.

Nosaltres, que no estavem acostumats al maneig del rem, presentíem símptomes llunyans d'un cert defalliment i envejavem n'obstant, el poder del Deu Hércules pera poder arribar prest al lloc designat pera passar la nit.

El quefe diríem d'expedició, el bon amic Bodó ens sobta agradablement amb les següents paraules que foren rebudes amb visibles mostres d'aprovació general: «Un moment de descans: Som al hostal». L' «Hostal» es un recó de la costa hont fan un moment de parada casi tots els pescadors. Román a racés de Puig-gros o Cap-gros, i degut a que tothom s'hi atura baldament no més siga pera fer el cigarro, jo'n dedueixo la causa del nom que porta.

No habíem encar perat cinc minuts que la mateixa veu ens avisá amb unes altres paraules, aquesta vegada no tant satisfactories com la primera: Apa nois: tornemhi? Novament empuniem els remes i'ns endinsem al «Gou». De sopte una lleugera brisa ens amanyaga suauement el rostre, entant que cobreix amb una ténue glaça l'inmensitat d'aiga que'ns rodeja: ¡Ja'l tenim aquí! exclama un dels nostres amics mariners: remes en banda! Deixem els remes amb gran satisfacció per part nostra, i ajudem a la maniobra pera çar la vela, una volta çada a' cim de tot del pal mitger, ens inquibim per entre'ls llocs més apropiats del llgut, entant que l'«Enriqueta», empesa lleument per la força del ventijol se decanta magestuosament solcant les aigües; pareix talment una gavina blanca, traspasant l'inmensitat.

Era ja passada mitja nit quant feiem entrada a la platja de Culip, lloc senyalat pera esperar que apuntés l'aua, i després de fondejar convenientment el llgut, saltárem en terra, quedant solsament a bordo en Badó i en Pepet

pera guardar l'embarcació. Els que saltárem cercárem un lloc convenient en la platja i ens ageguerem demunt l'arena, disposats a empendre'l son per unes curtes hores...

La nit passá sens interrupció de cap mena. De bon matí, quant tantost les clarons diurnes anunciaven la aparició del sol s'alçá un de la colla i sens contemplació ens despertá a tots d'un son que al nostre albir hauria durat unes hores més. Després dels corresponents estiraments de braços, badalls etc. propis dels qui no estem avesats a matínejar tant, ens embarcárem a la «Enriqueta», i ens dirigírem vers l'«Illa-grossa» disposats a pescar musclos i «pardilles». Mes com que l'home proposa i la providència disposa, una volta habillats convenientment pera dita pesca, haguérem de desistir del nostre proposit a causa d'un fort trágul de la mar que en aquells instans regnava. No podent complir el nostre objecte, decidírem aprofitar el temps pera la visita proyectada a la farola del «Cap de Creus», i al efecte retornarem a la fantástica badia de «Culip», desembarcant a una punta de roques disposats a empendre la ascensió.

Aquesta se feu amb tota felicitat. A mida que avensavem ens admiravem amb la contemplació d'aquells retalls de roques qui forment conjunts qui'ns fan recordar delitósament bel·leses artístiques admirades en les reduides sales de quiscuna exposició de la nostra Capital de Catalunya, i que contemplantles del natural sens cap artifici que les destorbi, causen en el nostre esser una sensació de coses mai vistes.

Al cim d'aquest exércit de montanyes s'hi enlaira, als quatre vents, la farola de «Cap de Creus». A l'entrada de la porta una inscripció en marbres ens fa saber que aquella fou construïda «Reinado Isabel la Católica», *bene est*.

A la nostra demanda atentament corresponenta pel torrer de la farola, un jove d'uns 26 o 28 anys, entrarem a aquell recinte hont forem convenientment rebuts amb franques mostres de satisfacció. Per una escaleta de «caragol» i acotats per no rebre cap sotrac, pujarem a la torre hont hi ha instalada la forola. Allí'ns admirarem amb la netedat que es portada dita farola. El simpático torrer amb un accent marcadament *sloí* ens explicava'l llur funcionament amb tota mena de detalls, i una pregunta del company Manel per la qual ell observá que era entés en maquinaria, ens digué que ja que veia que n'hi había un que entenia amb la ma-

(*) Poesia premiada am la Flor Natural en els Jocs Florals de La Bisbal.

teria ens faria funcionar la farola a la nostra vista; i efectivament, poguerem observar el funcionament d'aquella amb explicacions minucioses per part del torrer. Després eixirem al pont de ferro que enrona la cúpula i contemplarem joiosament un panorama sublim.

Tant com ens arribava la vista l'immensitat del mar s'extenia magestuosa. Dessota nostra una badia espléndida ens subjugava: Cala-fredosa; mes enllà, una illa grandiosa d'aspecte imponent s'ens ofereix a la vista: es «Massa d'or»: banda terra d'aquesta i un poc més cap a S. una altre illa: «La formiga» o d'en «Massini», mes enllà una badia, la qual es rematada per una platja en la que s'hi oviren casetes de pescadors: es «Port-lligat. Al cim d'un turó s'ovira com un poblet voltat d'arbres gegantins: es el repós etern; el cementiri de Cadaqués, amb uns quants xiprés al vol qui amb sa posa altiva li donent nota de gravetat.

En una recolzada de montanyas tot gust se ovira un troç, el remat del cloquer de Cadaqués i seguint la mateixa montanya que es la del Pení, se trova al arribar vora la mar, una caseta, en la qual hi ha instalada una farola: «Calassans.

Molta es la bellesa que s'ovira desde'l pont de la farola de «Cap de Creus», i es per aixó que amb greu recança deixarem aquell lloc tan agradable, no sens abans donar mercés corals al slot torrer per les solícites atencions tingudes amb nosaltres.

De retorn a «Culip» hont ens esperaven en Badó i en Pere, eus eixí al pas en una vessant de la montanya una serpaça verda, qui al adonarse de nosaltres, amatenta cercá un refugi, amagantse entre una clapada de pedres. En Pepet Cervera, el nostre guia, sense recel i com qui no fa rés, aixecá de una a una, una infinitat de pedres, fins a deixar descoberta la per nosaltres temible serp. Una volta al descobert aquesta no sabia per quin cantó tirar, fins que se sentí unes quantes pedrades al demunt que la deixaren mal-ferida; llavors torná a internar se per entre les mateixes pedres deixant entreveure un troç de cua. En Pepet agafantse a n'aquesta, l'estirá, fentla eixir del cau, i donant-li unes quantes voltes en l'aire la deixá caurer estassada a terra.

Fou un petit incident que'ns causá plaer malgrat el seu perill temible.

Passat aquest, ens embarcarem novament i ens dirigirem al roquer de «Cullaró» hont

desembarcarem disposats a la pesca, moments abans interrompuda, de musclos y «pardilles». Aquesta vegada la pesca se feu amb més felicitat, car malgrat el trangol de la mar que per dues vegades se n'endugué a un company sens altres conseqüencies que la corresponent impressió, poguerem recullir una infinitat de musclos que feia bó de mirar. En cambi'ls mariners que's cuidaven de la pesca al «bolentí» feren una pesquera migrada, car la corrent de «garbí» que feia, els impedia tota maniobra.

L'astre rei brillava amb tota sa magnificencia quant ens dirigirem vers «Canal-Guillosa», el lloc triat pera l'apat suculent que'ns esperava. Passarem per l'«Estret de Cullaró» contemplant les belleses de la costa brava, trovarem el plá de «Tudela», les «Illes Fulloles», la «cova del Rector», sala d'«Agulles», en quin lloc ens delectavem contemplant una munió de roques cantelludes que pareixien talment rantes finissimes, amb sos crespats dibuixos; cala de «Portaló», «Punta del sac», «Illa de Portaló», «Galladera», fins que trovarem, edinzantse entremitj de montanyes, el lloc cercat pel nostre repós; «Canal-Galladera». Després de desembarcar els utensilis pera fer la «minestra», entrarem a la cova hont ens esperava un suau alé de vida nova, respirantse en els seus dintres un ambient saturat de la flaire ufanosa del bosc que's rematava al cim de la cova, l'aroma penetrant del fresc oreig marí que'ns portava melódics murmuris.

La cova «Canal-Guillosa» es tota una originalitat. Els llurs bastiments son formats per códols gegantins despresos segons sembla dels turons que s'enlairen remontantse al cel. Devia esser en una d'aquestes nits de tempesta en que les onades del Golf de Lió, s'alcen amenantes amb llur esguard esfereidor que aquesta cova degué formarse, expontaniament, sobtadament, amb els códols que fan de parets y cobre-cel, cedint impotents al cop anorreador d'un aquinocci, car no's comprén d'altra faisó, perque les mans de l'home son un no res de vant el pes d'aquestes masses informes, qui pareixen que's desprenen de lo que les sosté pera aixatar despietadament als qui coveja al llur dessota.

Per una escletxa de la cova que apar un finestral, se filtra un raig de sol. Per dessota les roques que trepitgem, l'aiga de la mar se n'entra dintre la cova, barrejantse amb la que sobrant d'una font i escorcollant les entranyes de la terra, baixa fins a trovar sa companya. Com

se pot comprendre la cova «Canal-Guillosa» es una bellesa artística; per expressar-ho mellor ho resumeixo en eixes tres paraules: Es una meravella.

El dinar transcorregué en mitg d'una riota continua acabant, com se sol en aitals cassos, en un esborrejament de rialles, i amb perill de trencadiça si no hagués sigut pel més reflexiu en aquells instants, en Badó, qui amb gran cura i agilitat procurá salvar tots els utensilis, ans que llensarse a la nostra barreja d'humor i d'alegria.

Y aixis arribá sens adonarnos-en l'hora d'abandonar aquella cova sublim, aquell lloc tan agradable, que si hagués anat pel nostre lliure albir hi hauriem passat dies i més dies.

Ens embarcarem donant comiat a «Canal-Guillosa» i'ns dirigirem boi remant, vers a trovar el ventijol que habia de conduhirnos a Port de la Selva. A mida que arrencavem abstrets per la magnitud de la costa, amb ses puntes, allunyantse del Golf, ses coves fantástiques i sos roquissers hermosos demanaven als mariners quiscuns noms de lo que'ns atreia, ja que ells habituats amb lo que admiraven, podien estarne degudament enterats.

Al deixar la encantadora badia de «Canal-Guillosa» ens avisen d'una punta en la qual romanen besantlos la mar, tres códols, en forma de persona modelats per les onades, qui us porten aquell nom significatiu: «Els tres frares». Veritablement es un nom ben apropiat, car de la faisó que romanen amb llur esguard inmóvil, al batre les ones demunt d'ells, apar que'ls posi la túnica, d'una magestat incompatible; segueixen l'illot del «Faradell», «La caixa», «La punta del mulá», cala «Sardina», «Els falcons», «La cuinasa», «La punta del molí», «La cendrera», «El mosquit», escull temible pels mariners, «Canal dels cepers». En aixó l'«Enriqueta» volava per demunt de les ones empenya per la forsa del ventijol qui passava llis, acarant la vela: «Els forallons». En aquest instant entrem a la rada de pesca de Port de la Selva, anomenada vulgarment pels pescadors: «El Gou». Forma una grandiosa badia abarcant de les illes «Fosallvos» a la punta de Puiggros. Una corrua inacabable de roques, illots i esculls que trovem al nostre pas ens causen fonda admiració: «Sorgidor», «Pedra mayadora», «Escoll llarg», «El llimal», cala de «Calaprona», la cala preferida pels pescadors car en ella es hont s'hi fan mellors pesqueres. Ja ho diuen ells: «Calaprona», cala bona. Te una ex-

celent platja en la qual hi han casetes humils, les cases dels pescadors; segueixen: «El rec de les escudelles», «La punta del bou», «La llensana», «Punta de Serena», cala del mateix nom, la cala que segueix en mèrits a sa companya, «Calaprona»; «Portitxó», «Serenasa», escolls del «Brascó», a seguit la cova; «El salt de l'aiga», cala de «Rabané». Aquesta cala al revés de «Calaprona» i «Sirena» se necessita per pescar-hi que la mar resti tranquil·la, car amb una mica de trágol ja'es fa impossible, per estar formada de roques escabroses; «Ferro del caball», «Cap de Rabaix», «L' euga»: es un'illa qui apar l'esquena de la bestia del nom qui porta, original en extrem. S'ha de tenir en compte que'ls pescadors, ja desde temps immemorial, han tingut una originalitat especial en donar el nom de les puntes, roques, illes, recones, coves, cales, etc. de la costa llur. Y va seguint la tanda: «El santet», «La llosa», «El rec de la euca», «Platja d'en Paltré», cala de «Taballera»: encisadora cala d'una bellesa admirable, amb una platja xamosa, en la qual com en «Calaprona» els pescadors hi tenen construïdes casetes exprofeses; «Robador», «Els guills», «Aiga dolça», «Punta comadosa», «La granalera», «Cap de la cabana», «Les corbes», cala i platja de «Talabres», «Salt d'en Pijau-me», «El bergantí»: Es una'illa qui te la mateixa forma d'un bergantí naufragat; platja y cala de la «Galera»; segueixen els escolls, fins a trobar l' «Illa de la Galera» mostra potentia de la costa brava; cala del «Surell», «Xurigué», «La Figarola», Illa del mateix nom, «L' hort», «La barretina». Es un petit còdol al cim d'un turó qui vist del mar te la idéntica forma d'una barretina; «El cul del maso», «El montador», «El vol del lleó», «Punta del voltenc», «El còdol», «Punta estofadora», «Cap-gros» o «Puig-gros», com l'anomenen els pescadors. Es una punta soperba la que s'endinsa més al Gof de Lió, rematada per una roca grandiosa a la qual els pescadors li han donat el nom de «Puig-gros», contrarrestant al de «Cap-gros» que es el que s'el coneix geograficament; darrera de «Puig-gros» i en un racer d'aquest l' «Hostal»: lloc ahont la nit passada ferem uns instants de parada, mes are l' «Enriqueta» solca les ones a la vela, i no's torba en la seva ruta; «Clot del llop», «Punta del traïrar», «Cabra i boc»: dues roques qui s' assemblen a les dues besties d'aquest nom; «La manxa», «Rec d'en Calonis», «Les corretges del civil»: Nom qui porten unes vies de pedra blanca en mitg d'una massa de

roca negrenca; «La gata»: Roca que vista de lluny apar una gateta amoixant als llurs fillets; «La corba», «El regás», «El dofi»: Escall amb la forma d'aquest peix; «Illa de la Medella», «Punta blanca», escolls de «Corquell», platja del mateix nom, «Planaces de la Mascorda», badia i platja de «Fornells», «Les cabaces», «La Meda»: illa i forat; Punta de la «Cautiva», cala del mateix nom; en una recolzada d'aquesta s'hi ovira una platja humil, la qual apar que s'amagui avergonyida de la llur humilitat entre 'l roquisser; «La Mascorda», «Garoter»: lloc anomenat per l'abundancia que hi ha de garotes, un marics deliciosíssim; «Cán Mitjá», «Illa de S. Andreu» «Rec d'en Rafelet», platja «Tamarina», cala i punta d'el «Vol-nou», «Recó de la degollada», «La musclera»: Escolls hont hi neixen musclos a desdir; «La creu», «Cova del cunill», cala anomenada de les «Clisques», platja del «Italiá», «Puig gros-petit», «El tabal», platja i cala «El pas», «El canó», cala «Martí», «La seca del trenc», i al arribar a la «Lloia», puig qui fa racer a la riallera vila de Port de la Selva, ens quedem sorpresos devant l'excel·lentsa de llurs cases blanques com l'escuma de les ones, qui s'enmirallen en l'immensitat del mar.

Férem la entrada a la badia al mateix instant en que'l sol, enviant sos raigs darrers als cimals de les montanyes, s'internava darrera de altres per anar a enllumenar regions ignotes.

Nosaltres parodiand al sol que 's ponia, donavem comiat general a la costa excelça de Port de la Selva a Cap de Creus, amb la recança del qui deixa una cosa estimada, esperçant empró, fer una segona excursió l'any prop-vinent a fi de compenetrarnos del tot de les belleses que enclou tot ella.

H. NADAL I MALLOL

Port de la Selva i Agost de 1911.

Sessió de l' Ajuntament

Baix la presidència del Sr. Alcalde se reuni, dijous, la corporació municipal.

Fou llegida y aprovada l' acta anterior y una relació de factures y jornals pendents, per valor de 877'62 pessetes y certificació última de les obres practicades en el «Grupo Escolar».

Se doná compte de la liquidació final del «Grupo Escolar», resultant que l'Estat ha pagat 99,742'86 pessetes y el Municipi 66,495'44 pessetes o sigui un total de pessetes 166,238'20, es lo que ha costat el edifici per a escoles.

La presidència fa sapiguer que'l dia primer de setembre comensarán les classes y que l'inauguració oficial será el dia

17 del propi mes y ab aital motiu se repartirán premis als alumnes.

Se doná compte d'els acords presos durant el mes anterior.

Comunicacions:

Se'n llegí una de la Junta provincial del Cens de població fent constar la satisfacció am que ha vist se hagin portat a cap els treballs del padró am tanta pulcritud y demana se recompensi al oficine encarregat.

Altra del President de la Junta Municipal del Cens electoral, sollicitant persones pera confeccionar les llistes pera nombrar els adjunts de mesas electorals. S'acordá nombrar els senyors Aliu y Arquer.

S'acordá consignar la quantitat de 300 pessetes en concepte de lloguer a favor de la profesora donya Teresa Balot.

Obras.—Se doná permís pera practicar-les als senyors Llenas, Cros y Plaja.

Se doná compte d' un dictamen de la Comissió de Foment firmat pel senyor Fabrellas, pera que s' instali el mercat d' ous y polleria a la «Avenida de Ramón Folch». Ab aital motiu s'entaula una llarga discussió en la que intervingueren quasi tots els regidors, retirant la proposició el senyor Fabrellas al veurer tanta oposició, y el Sr. Encesa proposa que quedi en la Rambla d'en Pi y Margall interinament, respectant el últim acord pres per la Corporació municipal.

Se doná lectura d' una instancia de don Francesch de Ciurana, demanant que quedi sense efecte l'ordre que l'hi doná la arcaaldia de que desallotjés el passatge enclavat en la seva finca, perque diu qu'es de la seva propietat. Passá a la Comissió pera son estudi.

S' autorisá a l' Arcalde pera resoldre qualsevol dificultat qu' es presenti en la confecció del padró de arbitris sobre carruatjes.

S'acordá apoiar a l' Ajuntament de Logronyo pera obtenir la rebaixa del impost sobre els sous dels empleats municipals.

Se procedí al sorteix dels regidors que deuen cesar en els districtes primer y quart; tocá als senyors Puig y Catá.

El senyor Leal parlá de que encara no se rega en el seu districte y que quant ho fant, sols regan a casa seva.

El senyor Puig demaná que se construeixi un dipòsit a les Peixeteries.

El senyor Leal demaná que quant més prompte millor se dictamini l'instancia que tenen presentada alguns professors de música.

S'aixecá la sessió.

Noves

Degut á las tribulacions causades per la mort de les tendres nenes Julia Salazar, neboda de nostre estimat amic i Director en Prudenci Bertrana, i Montserrat Alsina, neboda del administrador i entusiasta redactor en Joseph Fornés, ens hem vist privats de treballar en la confecció del número que corresponia a la setmana passada, el quin deixá de publicarse prometent compensarho als nostres suscriptors, en números consecutius.

Rebin nostres amics la expressió del nostre condol.

* * *

El diumenge passat, cridats per nostre Sr. Arcalde, varen reunir-se alguns dels mes significats usuaris de l' aigua del riu Ter, pera tractar de les proposicions presentades en el concurs de la Ciutat Comptal oferint les aigues de dit riu.

Va acordarse fer la contra á dits aprofitaments, constituirse en comissió, demanar l' adhessió dels interessats en el assumpte y cridar l' atenció de l' Diputació provincial, demanantli la designació d' un diputat provincial pera formar part de la referida Comissió.

**

Durant l' última setmana la Sucursal en aquesta de la «Caixa de Pensions pera la Vellesa y d' Estalvis» ha rebut per imposicions la quantitat de 11.815 pessetes y ha pagat per reintegros 5.078'41 pessetes; habent obert 11 llibretes noves.

**

De nostre volgut confrare barceloní *El Poble Catalá*:

«En Folguera y Durán tenia de cobrar unes tres mil pessetes de dietes com a diputat de la Comissió provincial. Tothom les cobra y tothom fa bé de cobrarles. Per ventura no viuen fins els ministres, els sempre espirituals sacerdots catòlics, dels diners de l' altar? En Folguera y Durán també està a punt de cobrar les seves dietes que ascendeixen a 3.000 pessetes. Empró no aniran a la seva caixa. Amb elles fundará una escola catalana a Sabadell.

Amics: Quan trobeu al vostre pas an en Folguera y Durán, traievos el barret. Amb ell passa la generositat y l' abnegació. Y aquella Catalunya que encara portem molts agafada al cor. La Catalunya que 'ns demana els diners y la fe de l' ànima y la vida y que molt pocs, com en Folguera, li ofereixen qualsevol de les tres coses.»

**

Segons carta que a la vista, son varis els casos de cólera que han ocorregut a Perpinyá y altres llocs del Roselló francès.

Les mides de defensa preses en la frontera contra l' invasió epidémica, demostren el desballestament que arreu de l' administració espanyola impera.

Mentres a Port-Bou l' estació sanitaria adquireix una perfecció ben inusitada en les coses d' Espanya, a La Junquera roman l'abandó més complet, no existinthi ni un «conato» de sanitat, ni d' estació sanitaria. Aquest estat vergonyós d' incuria administrativa s' agrava amb l' amenssa que representa el retorn de la gent que ha anat a bremes a Fransa.

Cridem seriament l' atenció del Sr. Governador Civil y de la Junta provincial de Sanitat a fi de que en tota urgencia estableixin á La Junquera les mides sanitàries corresponents.

**

**Antigua casa Falgueras
Fill de J. Ginesta
Mercaders (Neu) 12, Girona.
Servei esmerat a la carta y a
coberts. Bones habitacions.**

**

Un telegrama.—Del President de les Cooperatives de Palamós, hem rebut el següent telegrama:

«Protesto interinamente nombre federación cooperativa esta provincia contra fondo inexacto y forma violenta articulo publicado *Diario de Gerona* martes y reproducido en *La Veu de Catalunya* ayer sobre dicha Cooperativa y dignísimo diputado Sr. Albert.—Antonio Botet Presidente.»

**

Avui, á Barcelona, tindrà lloc una manifestació pera demanar al Govern l' immediata abolicció de la pena de mort en tots els Codis espanyols.

Ha mort a Barcelona D. Albert Bernis, que fou durant molts anys, empresari del Gran Teatre Liceu de la capital de Catalunya. E. P. D.

**

El día 3 del pròxim Setembre, tindrà lloc a plé aire lliure en el deliciós bosc de «Cán Tarrés» de La Gariga, l' estreno del poema dramàtic en quatre actes «Flors de cingle», del eminent Ignaci Iglesias.

De la presentació escènica se 'n cuida 'l reputat escenògraf, en Salvador Alarma.

Les ilustracions musicals del poema son d' en Cassiá Casademont.

Es casi segur que en Enrich Borrás, arribat d' América, llegirà 'l prólec de l' obra.

Será una deliciosa festa a la qu' es d' esperar un grandíós y memorable éxit.

**

Es un escándol en nostre desgraciad país l' impunitat en que les grans Empreses fan lo que 'ls hi be en gana.

Are actualment, la cfcina de Figueras de la Companyia Arrendataria de Tabacs, reparteix als estanquers uns paquets de cigarrillos dels de cinquanta céntims, qual tabac es impossible de fumar per estar en complet estat de descomposició.

Axó en altres paisos seria castigat, pró aqui tot passa. No hi fa res que 'ls estanquers hagin de guardar sempre mes una reconada de tabac que 'l públic no vol, y ells no poden retornar! La questió es poder repartir bons dividendos.

A menys que ho fassin com á mida preventiva contra l' invasió del bacilus cólera.

IMP. DALMÁU CARLES Y COMP.—GERONA

Psicologia de la gent de bé

Conferencia llegida al «Ateneo Pi y Margall» de La Bisbal la nit del 10 de Juny de 1911 per D. Prudenci Bertrana.

Aquí ja no es la mansuetut, la feblesa d' ànim, aquell temor a tot lo que es massa sorollós, massa atrevit, que aclapara als cobarts de la vida; aquí no es tampoc l' ignorancia del dolor agé dels que habiten en els llims; aquí es l' energia, la voluntat, el coratge conservador, pronte a repelir la agrosió am la agrosió, la violencia am la violencia, vessant la sang per defensar la sang, enarbolant el lema que caracteriza perfectament la rassa espanyola, la venjansa espanyola: *uña por uña diente por diente*.

Passem, com diria l' admirable Alomar.

No sé si haureu notat que fins ara no he retret per res el fanatisme que a primera vista sembla que te que anar acoblat fatalment amb el caracter determinatiu de la bona gent. An aixó tinc que dirvos que de fanatics ni ha més que ho semblen que no

pas que ho siguin. El fanatic de lley, en el meu concepte, tindria que esser escluit de la clasificació. Ell no forma pas part de la gent de bé; per mi perteneix a la gent dolenta. No obstant, com en el sentit vulgar de la paraula s' enten d' un altra manera y com realment en societat ni ha prou amb anar molt a la esglesia, en frequentar els sagraments y en pegarse molts cops depuny al pit pera considerarlo entre la bona gent veusaquí que jo no puc pas deixarlos de vanda.

Pasaré pel demunt d' ells un xic lleugerament, car no es pas agradable pel meu genit tractarlos massa a la menuda.

El fanatic te tots els defectes descrits anteriorment y encara un altre de formidable; está convensut que 'l cami que ell segueix es el millor, el que porta de dret a la veritat, a la perfecció y a la gloria celestial. Les obres llurs, imperfectes com totes les d' humana criatura—aixis ho diu ell convensut de lo contrari—porten empró l' catxet de la providencia. Tal privilegi els dona una gran fermesa, una gran seguretat y un gran descaró. No torsareu pas un fanatic encara que sols tingui la pell y l' os. Semblen de fil-ferro y son d' acer.

Totes les humilitats dels sants més humils tenien un fons d' orgull insoportable, calculeu lo que será un simple fanatic que

l' in manca forsa pera arribar a sant. Així cal que no destorbeu en nom de res el pas d' un home d' aqueixos. Si'l destorbeu y no es escup y no us pega y no us malaeix a l' acte, pitjor: allavors es quan precisament devindreu la seva victima. La delació, el desprestigi, l' insidia, tot lo que una serp no fora pas capassa de inventar, será esmersat en honor vostra pera castigar tan fort com puguin la vostra gosadia. Y aixó ho farán amb el més bondadós y serafic dels somriures, perque ells perdonen, y no son pas ells qui vos menen al suplici, es la justicia divina que fá el seu fet, es Deu, el seu Deu entenguemnos bé, a qui ells no han fet altre cosa que passar avis y del qual son instruments, qui decreta el vostre castic.

¡Oh! vosaltres heretjes, vosaltres indifereents, vosaltres increduls, vosaltres creints a mitjes, no podeu pas imaginarvos lo que 's tenir a tota hora l' ajuda del Senyor, lo que es batallar segurs de que el cel es vostra, duent al costat com a defensa l' angel executor de la divina cólera am l' espasa flamejanta y l' escut de diamant.

Poseuse la ma al pit y dicume si vosaltres comptesiú am tot aixó, quin no seria el vostre coratge y si permeteriu jamai que 's fes un mancament al vostre quefe, o al vostre protector, o al vostre ideal? Perxó 'l fanatic creu licits tots els medis y els usa

Demaneu per tot arreu

⊙ *Champagne* ⊙

Massé Père & Fils

RILLY-LA-MONTAGNE
PRÈS REIMS

Carte Blanche-Carte d'Or

**El rey dels
aperitius**

BRIKETT

**Demaneulo
en els cafés**

Clínica de raigs X

FOTOTERAPIA ELECTROTERAPIA
DEL ESPECIALISTA

L. Lopez Murray

EX-ALUMNO DE LA FACULTAT DE MEDICINA DE L'UNIVERSITAT
Y HOSPITAL DE LONDRES, Y MEMBRE CORRESPONSAL
DE LA SOCIETAT ROENTGEN

Consulta tots el dies, menos els diumenges i'ls
festius, de 9 a 12 del matí en el carrer de S. Antoni, 32,
Figueres. Dotada ab aparells maderns, i a l'altura dels
millors de la seva classe a Anglaterra, Alemanya i Es-
tats Units.

El Sabó

Vasconia

ES EL MILLOR
Pera rentar la roba

Consultorio Homeopático

para
Enfermedades de niños y Medicina general
del

Médico D. J. Peré Raluy

Miembro de la Academia homeopática de París y ex-ayudante
del distinguido homeópata de Madrid Dr. Rozabal.

CONSULTAS: de 11 a 1 y de 5 a 7,

Plaza de San Francisco (antes del Grano) núm. 4, pral.

GERONA

AVISO A LOS OBREROS

Todos los domingos, de 10 a 12 de la mañana, admitirá
consultas **gratuitas** para los mismos y sus familias, en el
local de la Asociación Obrera **La Amistad**, calle nueva del
Teatro núm. 16.

Tractament de la tinya favosa, foliculitis de la barba, sicosis, (cura obtinguda ab una sola sessió) depilació del pel-moixí, cranc, queloides, lupus, linfosarcoma, llaga rodent, micosis funcorda, leucemia, linfadenoma, lipoma, esplenomegalia, xantoma, neoplasmes, mioma.

Diagnòstich de fractures, luxacions, exóstosis, epifisitis, gomes sifilítics, estreteses de l'esòfag, de l'uretra i del ureters, aneurisma de l'aorta, glàndules calcificades flebolts, deformitats congènites, periostitis, osteitis, pedra en els ronyons i en les vies urinaries, tuberculosi i afeccions pulmonars, gota, necrosis, **cossos estranys**, presència ó ausencia de les dents temporals ó permanents, del cor en estat normal, aixamplat, fora de lloc, etc.

Nota. El tractament modern exigeix que'l malalt vingui a la clínica no més cada dotze dies.

Pianos Cussó S. F. H. A.

Armoniums Cussó S. F. H. A.

**Ventas al contado y á plazos
de 30 ptas. mensuales**

Pianos alquiler: Robert-Maurell

desde 12'50 ptas. mensuales

Depósito y alquileres

pianos á manubrio

Marcas Coll y Garriga y L. Casali (Sucesores de Pombio)

Gramophones (Compañía Francesa)

Grandes existencias en discos

Música de todas las ediciones del mundo.

Instrumentos. Taller de reparaciones, compra y venta de pianos usados. Afinaciones.

Sobrequés & Reitz

GERONA

Despacho: Ciudadanos, 11.

Almacenes y talleres, Ballesterías, 41.